

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.30.1-2015-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE MAMUŠA
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2014 GODINE

Priština, Jun 2015

Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performansu. Generalni Revizor na Dužnosti upravlja sa Kancelarijom Generalnog Revizora, koja ima oko 145 zaposlenih. Generalni Revizor i Kancelarija Generalnog Revizora su nezavisni i certificira oko 90 Godišnjih Finansijskih Izveštaja svake godine, istovremeno obavljaju druge vrste revizija.

Naša je misija da doprinosimo pravilnom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi ćemo izvršiti kvalitetne revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i najboljim evropskim praksama. Mi ćemo izgraditi poverenje u pravilnom trošenju javnog novca. Mi ćemo odigrati aktivnu ulogu na obezbeđenju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih stranaka na povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji proizvedeni od strane Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovisu direktno odgovornost pošto one pružaju osnovu za držanje odgovornim menadžere svake budžetske organizacije.

Generalni Revizor na Dužnosti je odlučio za mišljenje revizije i izveštaj o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Mamuša na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije, Florim Beqiri, podržan od Ramadan Gashi (Vođa Tima) i Selvete Foniqi, članica tima.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug revizije i metodologija	7
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	9
3 Preporuke iz prethodne godine	13
4 Opšte Upravljanje.....	14
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR	25
Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine.....	28

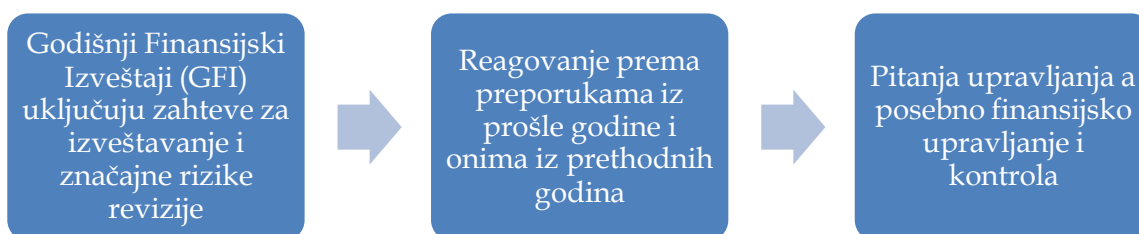
Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Mamuša za 2014 godinu – koji određuje dato Mišljenje od strane Generalnog Revizora. Želeo bih da se zahvalim Predsednika Opštine i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2014 godinu je preduzeta u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru (MSRJS) usvojenih od strane INTOSAI. Naš pristup je uključio testiranja i procedure za koje smo mislili da su potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 03/10/2014.

Naša revizija se fokusira na:

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za završavanje revizije za 2014 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak I objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

Prema našem mišljenju, godišnji finansijski izveštaji prikazuju pravilno i istinito stanje sa svih materijalnih gledišta.

Isticanje Pitanja

Kao isticanjem pitanja želimo da pomenemo činjenicu da nijedna imovina nije registrovana u ISUFK.

Druga pitanja

Opština nije pravilno klasifikovala troškove, gde iz kategorije kapitalnih investicija platila je iznos od 47,534€ za robu i usluge i izvršila nepravilnu isplatu (12,550€) za projekat koji nije realizovan.

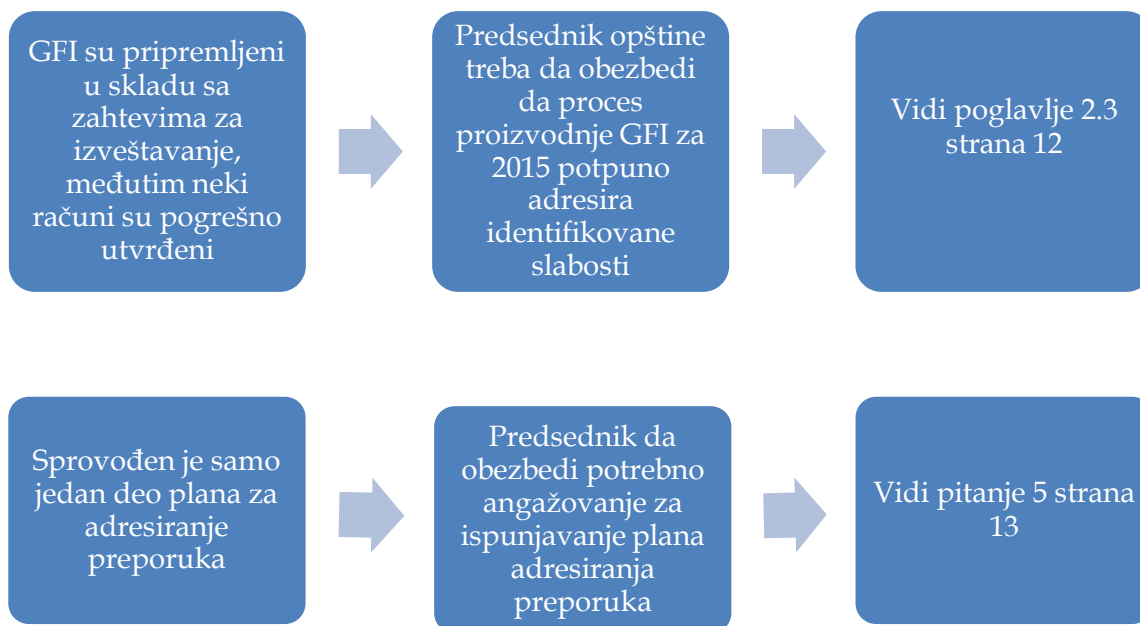
(MSVIR: 200/1706 Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja).

Opšti zaključak

Menadžment opštine je dizajnirao sistem unutrašnje kontrole na zadovoljavajućom nivou, međutim sistem treba da se nadgleda radi osiguranja da unutrašnje kontrole trajno operišu.

U nastavku ćemo predstaviti oblasti u kojima su primećeni slabosti.

Naši glavni zaključci i preporuke su:

Odgovor Menadžmenta - revizija 2014

Menadžment se složio sa našim nalazima revizije i založio se da će adresirati naše preporuke

Mi podrazumevamo činjenicu da će Predsednik Opštine:

- Raspravljati o Izveštaju revizije u Skupštini Opštine; i
- Da će tokom meseca januar/februar 2016 pokrenuti rasprave u Skupštini Opštine u vezi sa sprovođenjem Plana Delovanja o preporukama revizije, pre dostavljanja GFI 2015 pri Ministarstvu Finansija.

1 Delokrug revizije i metodologija

Odgovornost je menadžmenta opštine da pripremi godišnje finansijske izveštaje (GFI) prema Međunarodnim Standardima Revizije na Javnom Sektoru (MSRJS) o “Finansijskom Izveštavanju na osnovu Računovodstva Gotovog Novca” i ostalim specifičnim zahtevima. Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koja uključuje ispitivanje i procenu finansijskih izveštaja i drugih finansijskih podataka kao i da izrazi mišljenje:

- da li GFI pružaju jednu pravilnu i istinitu sliku računa i finansijskih pitanja za period revizije;
- da li finansijski podaci, sistemi i transakcije su u skladu sa zakonima i uredbama na snazi;
- o prikladnosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- o svim pitanjima koja proističu ili se tiču revizije.

Mi smo istražili menadžerske kontrole, da bi odredili stepen do kojeg možemo se osloniti, za određivanje detaljnog testiranja, koji je potreban za obezbeđenje potrebnog nivo dokaza, za podršku mišljenja Generalnog Revizora (GR). Aktivnosti upravljanja određuju i fokus naše revizije usklađenosti i revizije dobrog upravljanja koje nemaju direktan uticaj na mišljenje.

Naš pristup revizije je fokusiran na razumevanju i proceni preduzetih delovanja od strane menadžmenta za osiguranje finansijskog upravljanja i efektivne kontrole i rezultate od ovih akcija u efikasnom davanju kvalitetnih operacionalnih outputa. To može, na primer, da bude aktivnost nadzora preduzet od strane višeg menadžmenta ili operativne kontrole na nižem nivou. Mi smatramo da li su kontrole dizajnirane dobro, sprovedene su prema planu i funkcionišu na efektivan način. To zahteva jednu procenu struktura, procesa i linija odgovornosti prikazanih od strane menadžmenta, uključujući i ulogu Unutrašnje Revizije i Komiteta Revizije i unutrašnje kontrole sistema.

Donje sekcije pružaju jedan detaljniji sažetak naših revizorskih nalaza sa naglaskom na zapažanja i preporuke na svakoj oblasti pregleda. Jedna procena načina kako Menadžment adresirao preporuke iz 2013 godine možete naći u Dodatku II.

U vezi sa potpunosti, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. U fazi predrevizije mi nudimo savete u cilju da pomažemo preduzimanje adekvatnih akcija pre proizvodnje GFI-a i pre završne revizije.

Naši nalazi su identifikovani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja ne mogu rezultirati na materijalne slabosti, ali gde će preduzeta akcija pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju sa niskim prioritetom će se izveštavati posebno finansijskim osobljem.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Opis

Naš pregled GFI uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija registriranih na finansijskim izveštajima. Mi takođe uzimamo u obzir datu izjavu od strane Predsednika opštine, i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), za GFI da se dostavljaju Vladi.

Izjava u vezi sa prikazivanjem GFI uključuje izvestan broj tvrdnji što se tiče usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru godišnjih finansijskih izveštaja. Neke izjave imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da sve relevantne informacije su pružene radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

Opšti zaključak

Opština Mamuša nije adresirala materijalne greške u predstavljenim imovinama u GFI, jer ove imovine nisu uopšte registrovane u ISFUK. Takođe, opština nepravilno deklarirala troškove kapitalnih investicija. Bez obzira na to, kvalitet GFI uopšte je bio dobar, gde smo identifikovali samo jedan mali broj nematerijalnih grešaka i svi zahtevi izveštavanja su ispunjeni.

2.1 Mišljenje revizije

Prema našem mišljenju, godišnji finansijski izveštaji *prikazuju pravilno i istinito stanje* sa svih materijalnih gledišta.

Isticanje Pitanja

Kao *isticanjem pitanja* želimo da pomenemo činjenicu da nijedna imovina nije registrovana u ISUFK.

Druga pitanja

Opština nije pravilno klasifikovala troškove, gde iz kategorije kapitalnih investicija platila je iznos od 47,534€ za robu i usluge i izvršila nepravilnu isplatu (12,550€) za projekat koji nije realizovan.

(MSVIR: 200/1706 Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja).

2.2 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Opis

Kako je rečeno na našem Memorandumu Planiranja revizije, dostavljenog dana 03/10/2014, mi smo identifikovali značajne rizike koji prate opštinu. Značajni rizici su rizici nepravilne materijalne izjave koji prema našoj presudi, zahtevaju posebnu procenu revizije. Ovi su rizici materijalnih anomalija, koji mogu rezultirati na modifikovanje mišljenja.

Naš dosadašnji pristup odražava našu revizorsku reakciju, kao što se detaljno objašnjava unutar memorandumu planiranja revizije i rezimirano u nastavku.

Identifikovani rizik

Pitanje 1- Predstavljanje isplate od trećih stranaka

Odgovori i nalazi revizije

Mi smo pregledali finansiranje projekata i izvršene isplate za opštinu od spoljnih donatora. Mi smo zaključili da Menadžment preduzeo konkretne akcije na adresiranje ovog rizika i izvršio predstavljanje isplate od trećih stranaka u iznosu od 27,000€ u GFI.

Identifikovani rizik

Pitanje 2- Ne registracija svih imovina u vlasništvu Opštine

Odgovori i nalazi revizije

Mi smo procenili sprovedene kontrole od strane menadžmenta da bi smo dokazali potpunost podataka imovine u kontekstu kapitalnih troškova za 2014 i prethodnih godina. U memorandumu predrevizije, mi smo savetovali menadžmentu o akcijama koje treba preduzeti da bi smo osigurali da vrednost imovina u GFI bude potpuna i tačna. Međutim, identifikovani rizik je materijalizovan jer Menadžment nije uspeo da primeni potrebna poboljšanja u unutrašnjoj kontroli. Opština nema nijednu registrovanu imovinu u ISFUK.

Preporuka 1 **Prioritet visoki** - Predsednik treba da preduzme mere za postavljanje službenika za imovinu. Nakon postavljanja službenika, da se odmah počinje sa registracijom imovine u skladu sa Pravilnikom Br. 02/2013 o upravljanju imovina.

Pitanje 3- Nepravilna klasifikacija troškova u ekonomskim kategorijama

Odgovori i nalazi revizije

Zaključili smo da menadžment nije preduzeo konkretne akcije u adresiranju ovog rizika, jer iz kategorije investicija su izvršene isplate za robe i usluge u iznosu od 47,534€.

Preporuka 2 **Prioritet visoki** - Predsednik treba da obezbedi da će se svi troškovi procesirati putem adekvatnih ekonomskih kodova.

2.3 Usklađenost sa GFI i ostali zahtevi za spoljno izveštavanje

Opis

Opština treba da bude u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i ostalim zahtevima za izveštavanje. Ona je ispunila zahteve izveštavanja kao u nastavku:

- Budžetskih zahtev za finansiranje opštinskih troškova;
- Tromesečni izveštaji uključujući i devetomesečni izveštaji na vreme;
- Operativni izveštaji (performanse);
- Nacrt plan i Završni Plan nabavke na vreme;
- Izveštaji dostavljeni na vreme u Ministarstvu Finansija (MF) o stanju dugova; i

Mi nemamo pitanja da pokrenemo u vezi ovih, jer opština ispunila sve obaveze za spoljno izveštavanje i vremenski rokovi.

U nacrt GFI bilo je potrebno da se obavljaju finansijske korekcije jer završni budžet, realizacija sopstvenih prihoda i neka obelodanjivanja su pogrešno predstavljene. Mi smo dali još neke predloge za poboljšanje. Kasnije, GFI su poboljšani. Međutim, uprkos poboljšanja, nedostaci su upisani u nastavku.

Pitanje 4: Proces pripreme GFI - Prioritet visoki

Nalaz	<p>Opština nepravilno deklarirala troškove kapitalnih investicija u GFI, gde iz kategorije investicija isplatila robe i usluge u iznosu od 47,534€.</p> <p>Opština je izvršila nepravilnu isplatu u vrednosti 12,550€ od kategorije kapitalnih investicija za projekat koji nije realizovan;</p> <p>Beleška 31: Sažetak ne finansijske kapitalne imovine, total imovina u vrednosti preko 1,000€ u GFI bio nula.</p>
Rizik	<p>Netačno predstavljanje GFI i identifikovanih grešaka u registrovanim iznosima, dovodi do nesporazuma finansijskog položaja opštine i ima potencijalno negativni uticaj u tačnosti budućih budžetskih zahteva.</p>
Preporuka 3	<p>Predsednik treba da obezbedi da proces proizvodnje GFI potpuno adresira identifikovane slabosti. Izjava od Predsednika i Glavnog Finansijskog Službenika, gde nacrt GFI dostavljeni u MF treba da se potpiše samo nakon sveobuhvatnog razmatranja od strane menadžmenta u vezi sadržaja i tačnosti GFI-a.</p>

3 Preporuke iz prethodne godine

Opšti zaključak

Opština je pripremila i dostavila plan za adresiranje preporuka iz prethodne godine. Međutim, samo jedan deo preporuka iz prethodne godine su sprovedene.

Opis

Naš izveštaj revizije Opštine za GFI 2013 godine je sadržao 12 preporuka. Do kraja naše revizije za 2014 godinu, 1 (jedna) preporuka je adresirana u potpunosti, 6 (šest) su adresirane delimično, i 5 (pet) nisu adresirane još. Za jedan detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane, pogledaj Dodatak II.

Pitanje 5- Adresiranje preporuka iz prethodne godine- Prioritet visok

Nalaz	Samo jedan deo preporuka iz prethodne godine su sprovedene jer opština nije sprovodila neki formalni proces za upravljanje i nadgledanje načina sprovođenja preporuka GR.
Rizik	Kontinuirane slabosti menadžmenta i ostalih kontrola na ključnim finansijskim sistemima rezultirali su istim problemima kao prethodne godine, kao što su: registracija imovine u ISUFK, zakašnjenja u poboljšanju kontrola koja se povezuju sa inkasiranjem prihoda, isplate pre završetka radova, isplate iz neadekvatnih ekonomskih kodova, itd.
Preporuka 4	Predsednik treba da obezbedi da pregledani plan delovanja, odredi tačno vremenski rok za adresiranje preporuka GR-a, sa članovima identifikovanog odgovornog osoblja, sa početnim fokusom na one od najveće važnosti. Implementiranje ovog plana treba da se sistematski pregleda od strane Predsednika Opštine.

4 Opšte Upravljanje

Opšti zaključak

Menadžment je sproveo niz unutrašnjih kontrola kako bi se osigurao da finansijski sistemi pravilno funkcionišu. Važno je da se one uključuju odgovarajuće izveštavanje kod menadžmenta da bi omogućili efektivan i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima. Opština nije izvršila samo-ocenjivanje i nije imala spisak registra.

Međutim, glavne oblasti gde je potrebno najviše poboljšanja su: planiranje i realizacija budžeta u kapitalnim investicijama, klasifikacija troškova, detaljna izveštavanja o progresu kapitalnih investicija, registracije i izveštavanja imovine, i osnivanje Sistema Unutrašnje Revizije.

4.1 Dobro upravljanje

Pitanje 6: Menadžerske kontrole - Prioritet visoki

Nalaz Pregled koji smo mi izvršili menadžerskih kontrola sprovedenih u glavnom finansijskom sistemu opštine istakao slabosti u kontrolama visokog nivoa. Kao takvi, opšti aranžmani upravljanja zahtevaju jačanje naročito u pogledu: planiranje i realizacija budžeta u kapitalnim investicijama (nepravilne kvalifikacije), detaljna izveštavanja o napretku kapitalnih investicija, registracije i izveštavanja imovine, nedostatak osnivanja JUR, nedostatak elektronskih dosijea osoblja, kao i procene zaposlenih.

Takođe, troškovi nastali u avansu iz sitnog novca, nisu praćeni sa zahtevima i potrebnim obrazloženjima.

Nedostatak redovnih izveštavanja o napretku svakodnevnih operacija opštine izazvala značajne slabosti u upravljanju, što za posledicu imali gore identifikovane nepravilnosti.

Rizik Loš kvalitet unutrašnjeg izveštavanja kod visokog menadžmenta smanjuje sposobnost menadžmenta za aktivno upravljanje opštinske aktivnosti i škodi efektivnu budžetsku kontrolu.

Preporuka 5 Predsednik treba preduzeti hitne mere i obezbediti da je sprovedena pogodna upravljačka struktura i jedan razvijeni sistem unutrašnjeg izveštavanja, preko kojeg je visoki menadžment informisan o rezultatima, troškovima i kontrolnim slabostima i stavljanje jedne osnove za njihovo aktivno upravlje.

4.2 Planiranje i izvršenje budžeta

Opis

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za Opštinu Mamuša, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje nad budžetom (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2014 Potrošnja	2013 Potrošnja	2012 Potrošnja
Izvori Fondova:	1,272,609	1,401,944	1,301,902	1,051,000	1,057,000
Grant Vlade -Budžet	1,209,609	1,285,920	1,264,363	973,000	1,003,000
Prenete sa prethodne godine ² -	0	30,478	0	58,000	48,000
Sopstveni prihodi ³	63,000	63,000	17,987	19,000	6,000
Domaće donacije	0	5,150	5,150	1,000	0
Spoljne donacije	0	17,396	14,402	0	0

Završni budžet je veći od početnog budžeta za 129,335€. Ovo povećanje je rezultat domaćih i spoljnih donacija (22,546€), prenetih prihoda iz prethodne godine (30,478€), i povećanje granta vlade (76,311€).

U 2014 godini, Opština Mamuša je potrošila 93% završnog budžeta ili 1,301,902€, sa poboljšanjem od 19% u odnosu na 2013 godini.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžetu (€)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2014 Potrošnja	2013 Potrošnja	2012 Potrošnja
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	1,272,609	1,401,944	1,301,902	1,051,000	1,057,000
Plate i Dnevnice	710,000	786,311	784,127	682,000	694,000
Roba i Usluge	102,636	127,586	114,566	94,000	160,000
Komunalije	21,800	24,600	21,289	22,000	23,000
Subvencije i Transferi	3,000	3,000	2,976	3,000	3,000
Kapitalne Investicije	435,173	460,447	378,944	250,000	177,000

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koja je kontinuirano usklađena od Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini preneti u tekućoj godini.

³ Prijemi upotrebljeni od strane entiteta za finansiranje svog budžeta.

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Uprkos povećanja budžeta za kapitalne troškove tokom godine, samo 82% budžeta je potrošeno.
- Povećanje budžeta za Plate i Dnevnice sa 76,311€ i Robe i Usluge za 24,950€ je rezultat prenesenih prihoda iz prethodne godine.
- Uprkos tome, nivo neizmirenih obaveza je bio 25,400 €.
- Izvršenje budžeta u 2014 je 93%, ako uporedimo sa 2013 godinu (83%), vidi se znatno poboljšanje.

Tabela 3. Sopstveni prihodi za opštinski budžet – izvršenje nad budžetom (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2014 Primanja	2013 Primanja	2012 Primanja
Prihodi	63,000	63,000	62,498	40,000	43,000

Sopstveni prihodi za ovaj period su realizovani na nivou 99% budžeta za 2014 godinu, i pokazali povećanje od 22,498 ili 36% u poređenju sa prihodima u 2013 godini.

Pitanje 7: Izvršenje budžeta – Prioritet Visoki

Nalaz Nivo izvršenja budžeta od 93% predstavlja zadovoljavajuću performansu. Izvršenje predstavljenog budžeta je približno sličan između godina i otkriva nešto niži nivo izvršavanja kod kapitalnih investicija (82%). Sličan nivo potrošnje bio je i u 2013 godine.

Rizik Budžetski suficiti će rezultirati neefikasnom korišćenju finansijskih izvora opštine, i smanjuju efektivnost planova troškova za opštinske kapitalne projekte.

Preporuka 6 Predsednik treba da inicira sistematsku procenu razloga u vezi sa zakašnjenjem izvršenja budžeta za kapitalne investicije u 2014 godine, i da odredi praktične opcije za poboljšanje izvršenja za 2015.

4.3 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)

Opis

Prikupljeni prihodi od strane Opštine Mamuša u 2014 bili su ukupno 62,498€. Većina prihoda su inkasirani od poreza na imovinu u iznosu od 27,629€ i ostalih administrativnih taksi u iznosu od 24,493€.

Opština ima kontrole koje se odnose na prikupljanje i izveštavanje prihoda. Međutim, postoji potreba za poboljšanje u nekim procesima radi podrške tačnosti i potpunosti prikupljanja prihoda.

Pitanje 8 - Ne ažuriranje registra biznisa i slabo Inkasiranje prihoda - Prioritet visoki

Nalaz Opština od takse za obavljanje poslovnih aktivnosti inkasirala 2,206€. Registar biznisa koji posluju u Opštini nije ažuriran. Prema tvrdnjama zvaničnika za takse za obavljanje poslovnih aktivnosti ne postoji tačna evidencija o broju biznisa koji operišu u Opštini Mamuša. Iako opština imala jedan softverski program, prema tvrdnjama zvaničnika taj program je bio nefunkcionalan i ne može da generiše izveštaje (finansijske kartice) za poreske obveznike.

Mi smo testirali 3 uzoraka i primetili smo da opština opteretila biznise sa taksom za za obavljanje poslovnih aktivnosti ne u skladu sa godišnjem opterećenjem, kao što se predviđa propisom za poreze, tarife i opštinske takse.

Opština je izvršila proveru 1/3 nepokretnosti kao što se zahteva zakonom o porezu na nepokretnosti br.04/L-100 i administrativnog uputstva na snazi. Mi smo primetili da opština nije uspela da ažurira sistem sa podacima jer je bilo zakašnjenja na uvođenju na sistemu tih svojstva i samo 44 svojstva su uvođene na sistemu.

Rizik Nedostatak tačne evidencije biznisa koji posluju unutar teritorije Opštine, ne funkcionalni softverski program i opterećenja ne u skladu sa pravilnikom su rezultirali neuspehom u prikupljanju opštinskih taksi od biznisa koji posluju u teritoriju opštine.

Ne registracija verifikacije 1/3 imovine je uticao na tome da Opština nema tačne i potpune podatke važećoj oporezivoj imovini, sa mogućem uticaju da se smanjuju prihodi procenljivi za porez na imovinu.

Preporuka 7 Predsednik treba da obezbedi da se registar aktivnih biznisa ažurira na redovnim osnovama, da funkcionalizuje softverski program i da uspostavi tačne evidencije o broju biznisa koji zadužuju Opštini. Odluke o opterećenju porezom da budu u skladu sa pravilima na snazi usvojene od skupštine opštine, dok zahtevana verifikacija i registracija oporezive imovine da se izvrši na vreme.

Pitanje 9- Kašnjenje u deponovanju novca u banci - Prioritet srednji

- Nalaz** Mi smo primetili da postoje kašnjenja u deponovanju novca u banci, prikupljenih od sopstvenih prihoda. Prikupljeni novac se održava do 15 dana u opštinskom kasu i ne dostavljaju se u banci.
- Rizik** Održavanje gotovog novca u opštinskim kasama i ne deponovanje na vreme u banci, povećava rizik od gubitka i zloupotrebe.
- Preporuka 8** Predsednik treba da obezbedi da sav gotovinski novac od taksi i ostalih inkasiranja od građana, unutar zakonom određenih rokova deponuje u najbližoj banci.

4.4 Troškovi

4.4.1 Nabavka

Opis

Projekti kapitalnih investicija uglavnom su uzdržani budžetskim tabelama. Samo u jednom slučaju smo otkrili da za jedan određen projekat, u odsustvu sredstava preduzeta sredstva od drugog projekta bez vođenja procedura za re destinaciju sredstava.

Pitanje 10- Izvršenje isplata pre okončanja radova - Prioritet visoki

Nalaz Predsednik je potpisivao sporazum sa Regionalnim Centrom za Sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) za “Snabdevanje kamionom za čišćenje puteva”, u iznosu 60,000€. Učestvovanje Opštine je bilo 20,000€ ili 33% vrednosti projekata. Procedurama nabavki trebalo da rukovodi REC, i to samo tada kad se sredstva prebacuju na račun REC-a. Isplata od strane opštine je izvršena dana 02.07.2014 a kamion primljen dana 17.10.2014.

Potrošnja za izgradnju opštinske administrativne zgrade u iznosu od 12,550€ dana 30/12/2014 je izvršena pre završetka radova. Kao protiv vrednost za ovu isplatu, EO je ponudio opštini obezbeđivanje izvršenja radova potvrđenu od strane banke.

Rizik Isplate koje su izvršene u avansu od strane opštine na račun donatora za ekonomske operatere samo na osnovu sporazuma, bez situacije i bez izveštaja o prijemu radova, povećava rizik da potrošena sredstva od strane opštine ne postignu željeni efekat, čak i projekti da se ne realizuju uopšte. Opština ne treba kreditirati ko financijere jer takve isplate su u suprotnosti sa zakonom o ZUJFO i pravilom trezora 01/2013 gde se navodi da troškovi iz kategorije kapitalnih investicija treba učiniti kada se ispune sledeći dokumenti: zahtev za kupovinu, kopija ugovora potpisana od službenika nabavke, nalog za kupovinu, izveštaj o prijemu, nalog za isplatu i originalna faktura.

Preporuka 9 Predsednik treba da obezbedi da neće se ponavljati takva praksa finansiranja i da će se sve isplate izvršiti nakon kompletiranja dokumentacije kao što je predviđeno zakonom.

Pitanje 11- Slabosti u kontrolama na sprovođenje ugovora - Prioritet visoki

- Nalaz** Mi smo testirali ispunjenje ugovora o izgradnju lokalnih puteva Mamuša u iznosu od 34,556€ sklopljen dana 16/06/2014. Tokom testiranja dve isplate primetili smo da za neke artikule nisu poštovane cene ugovora tokom fakturisanja i opština primila i isplatila te fakture. Slučajevi kada cene na fakturi veće od one u ugovoru su: prva situacija položaj 3 je ponuđena sa 0.10€ a isplaćena sa 0.30€, a kod druge situacije pozicija 8 ponuđena sa 0.10€ a isplaćena sa 0.30€ što ukupno isplaćeno više 1,251€.
- Rizik** Identifikovane slabosti u kontrolama povećava rizik da se prevazilazi ugovor ili neke zahtevane pozicije da se ne završavaju. Dokazi takvih kontrola koštaju opštini finansijskim gubicima sredstava.
- Preporuka 10** Predsednik treba da obezbedi jedan efektivni sistem kontrole u cilju sprečavanja odstupanja od ugovorenih uslova kao kod prijema robe tako i kod isplate cena za tu robu. Gore navedeni slučaj treba istražiti da li je pogrešan ili šta su bili razlozi koji su doveli do nezakonitih isplata.

4.4.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Opis

Završni budžet za kategoriju plate i dnevnice je bio 786,311€, a troškovi su 784,126€ ili 99.7%.

Za ovu kategoriju mi smo revidirali regrutovanje, sati dodatnog rada, službenici koji su prekinuli radni odnos i porodiljsko odsustvo.

Opština ne poseduje elektronski registar zaposlenih već samo fizičke kopije, i u dosijeima nedostaju procene radnika za 2014.

Pitanje 12- Angažovanje u rad bez javnog konkursa - Prioritet visoki

- Nalaz** U direktoratu za obrazovanje su angažovani da rade dva nastavnika (zamenja), jedan za predmet fizika /hemija, dana 03/02/2014, i drugi za engleski jezik dana 01/01/2014. Za ova dva nastavnika nije nam pružen dokaz da je objavljen javni konkurs od strane opštine.
- Rizik** Prijem nastavnika bez objavljivanja javnog konkursa je pokazatelj niskog nivoa transparentnosti u procesu regrutovanja i povećava rizik da se radna mesta ne ponudu boljim kandidatima u odsustvu otvorene konkurencije.
- Preporuka 11** Predsednik treba da obezbedi da sva zaposlenja nastavnika obavljaju javnim konkursom, i u skladu sa zakonom o radu.

4.4.3 Subvencije i Transferi

Opis

Opština u kategoriji subvencija i transfera za 2014 je planirala da potroši 3,000€, a potrošila 2,955€ ili 99%.

Mi smo testirali 5 uzoraka u iznosu od 1,155€ i identifikovali smo sledeća pitanja:

Pitanje 13- Nedostatak izrade pravilnika za subvencije - Prioritet visoki

- Nalaz** Opština nema unutrašnji pravilnik o dodelu subvencija i transfera. U njihovu odsustvu, subvencije su dodeljene na osnovu odluke skupštine opštine.
- Rizik** Nedostatak unutrašnjeg pravilnika, povećava rizik da se dodela subvencija obavlja bez procedure i kriterijuma.
- Preporuka 12** Predsednik treba da izradi pravilnik i da se odobrava u skupštini, koji jasno specificira kriterijume, procedure za subvencije.
-

4.5 Imovina i obaveze

4.5.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opis

Upravljanje imovinom u Opštini i dalje ostaje izazov. Opština nije izvršila registraciju imovine iznad 1,000€ na ISFUK i registraciju imovine ispod 1,000€ u programu E-imbovina, a imala samo jedan unutrašnji registar u obliku Excel-a.

Pitanje 14- Registracije u ISFUK i E -Imovina- Prioritet visoki

Nalaz Opština nije počela računovodstvenu registraciju imovine u ISFUK za imovine u vrednosti preko 1,000€ i radnim vekom većim od godinu dana, jer ova opština još nema nekog službenika za imovinu. Takođe, službenik za prijem ne vrši registraciju kupovina na registrima računovodstva koji treba da imaju budžetske organizacije na programu E-imbovina.

Rizik Nedostatak registra imovine otežava identifikovanje imovina da bi potvrdio njihovo postojanje i vrednost imovine kojom raspolaže opština, i povećava rizik da se one zloupotrebljavaju, čak i da izgube ili otuđuju.

Preporuka 13 Predsednik treba da preduzme mere za imenovanje službenika za imovinu. Nakon imenovanja službenika da se počinje sa registracijom imovine u skladu sa uredbom br.02/2013 o upravljanju ne finansijskih imovina.

4.5.2 Tretiranje potraživanja

Opis

Opština nije donela niti primenila neku adekvatnu politiku u prikupljanju zaostalih dugova iz prethodnih godina od poreza na imovinu i taksi za vršenje aktivnosti.

Pitanje 15- Tretiranje računa potraživanja -Prioritet visoki

Nalaz Spisak dužnika prema opštini, prema podacima iz opštine čine skup računa potraživanja u iznosu od 165,811€. Najveći deo tih računa se odnose na poslovanje, u iznosu od 90,930€, i poreza na imovinu u iznosu od 74,881€.

Rizik Ne prikupljanje prihoda može uticati na nemogućnost Opštine da ispuni planove potrošnje i takođe, može rezultirati daljnim poteškoćama u prikupljanju prihoda.

Preporuka 14 Predsednik treba da pokrene proces razmatranja kojim svi računi biti analizirani u pogledu starosti, značajnim iznosima, realnim mogućnostima za prikupljanje i preduzimanje administrativnih mera (ako je potrebno).

4.5.3 Tretiranje dugova

Opis

Opština uspeła da dobro upravlja dugovima. Naši revizorski zaključci su da tretiranje dugova i kontrole nad njih uglavnom dobro funkcionišu.

Pregled obaveza prema dobavljačima na kraju 2014 iznosio 25,412€. Ove obaveze su prenesene za isplatu u 2015. Obaveze za robu i usluge 18,545€, komunalije 5,666€ i subvencije 1,200€.

Preporuke

Mi nemamo preporuke na ovom polju.

4.6 Sistem unutrašnje revizije

Opis

Sistem unutrašnje revizije i Komitet za Reviziju su ključni deo unutrašnje kontrole, otuda nedostatak Jedinice za Unutrašnju Reviziju (JUR) kao važni deo unutrašnje kontrole utiče na slabosti u pružanju sigurnosti što se tiče ispunjavanja Komiteta za Reviziju u ne ispunjavanju ciljeva Opštinskog menadžmenta.

Pitanje 16- Nedostatak osnivanja JUR-a - Prioritet visoki

Nalaz Opština Mamuša nije osnivala JUR.

Rizik Nedostatak unutrašnje revizije ograničava menadžmentu mogućnost da ima jasan uvid u kvalitet i efektivnost kontrola.

Preporuka 15 Predsednik treba da obezbedi osnivanje JUR-a i Komiteta za Reviziju u skladu sa zakonom br. 03/L-128 o Unutrašnju Reviziju ili traži rešenje za pružanje tih usluga.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja revizije

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko daje modifikovano mišljenje revizije, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 170519 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje modifikovano mišljenje revizije i kada se opisuje odgovornost revizora.

Paragrafi Naglašavanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da se koristi naslov “Naglašavanje Pitanja” ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Potpuno adresirane preporuke	Delimično adresirane preporuke	Ne adresirane preporuke
2. Finansijski izveštaji	U GFI da se predstavljaju sva potrebna obelodanjivanja.		Delimično.	
3 Preporuke iz prethodne godine	Predsednik treba da obezbedi da se preispitanim akcionim planom utvrde tačni vremenski rokovi za adresiranje datih preporuka, uz identifikovanje odgovornog osoblja i uz početno usredsređivanje na najznačajnije oblasti.		Delimično	
4.3 Planiranje i ostvarivanje budžeta	Predsednik mora sistematski nadgledati mesečnu budžetsku performansu kao i da identifikuje i adresira eventualne smetnje u planiranju potrebnog nivoa izvršenja budžeta.		Delimično.	
4.4 Prihodi	Poboljšanje odgovarajućih procedura u vezi sa ovim sistemima omogućilo bi menadžmentu na nadgleda i menadžira i velike rizike, kao i da donese pravovremene odluke u vezi sa budžetiranjem, planiranjem i prikupljanjem prihoda.		Delimično.	
4.5 Troškovi	Preporučujemo predsedniku da je potrebno da Opština preduzme dalje korake za poboljšanje kontrole nad rashodima i plaćanjima, kao i da obezbedi da se celokupna tražena dokumentacija podnese u potpunom skladu sa važećim zakonima i lokalnim pravilnicima, odnosno uredbama.		Delimično	
4.5.3 Plate i dnevnice	Predsednik da preduzme odgovarajuće mere da Opština ubuduće vodi uredno dosije svojih zaposlenih.		Delimično	

4.5.4 Subvencije i Transferi	Opština treba da uspostavi odgovarajuće i adekvatne procedure za kontrolu i efikasno praćenje stanja u ovoj oblasti u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima koje se odnose na subvencije i transfere.			Ne adresirana
4.6 Imovine	Predsednik da uključi dodatne izvore za knjiženje, odnosno registraciju, kontrolu i procenu opštinske imovine i da obezbedi da Opština kontinuirano vrši registraciju i da u svojim finansijskim pregledima prikazuje ukupnu imovinu kojom raspolaže, kao i da usaglašava informacije iz svih izvora, uključujući i način finansiranja imovine.			Ne adresirana
Isplate od trećih stranaka	Predsednik da se osigura da opština učini maksimalne napore za pribavljanje podataka od trećih lica sa posebnim akcentom na one strane za koje se, pouzdano zna, da su izvršile značajne investicije u Opštini.	Potpuno adresirana		
4.6.2 Tretiranje gotovog novca	Predsednik da se osigura da se gotov novac deponuje na kraju svakog radnog dana.			Ne adresirana
4.6.3 Tretiranje potraživanja	Predsednik da stvori potrebne pretpostavke za dizajniranje odnosno uspostavljanje takvog postupka koji će omogućiti da se naplativa potraživanja uknjiže prilikom izdavanja svake pojedine fakture i da se preostali iznosi redovno prate.			Ne adresirana
5 Sistem unutrašnje revizije	Opština nije osnivala Odeljenje za unutrašnju reviziju i Komitet za reviziju.			Ne adresirana